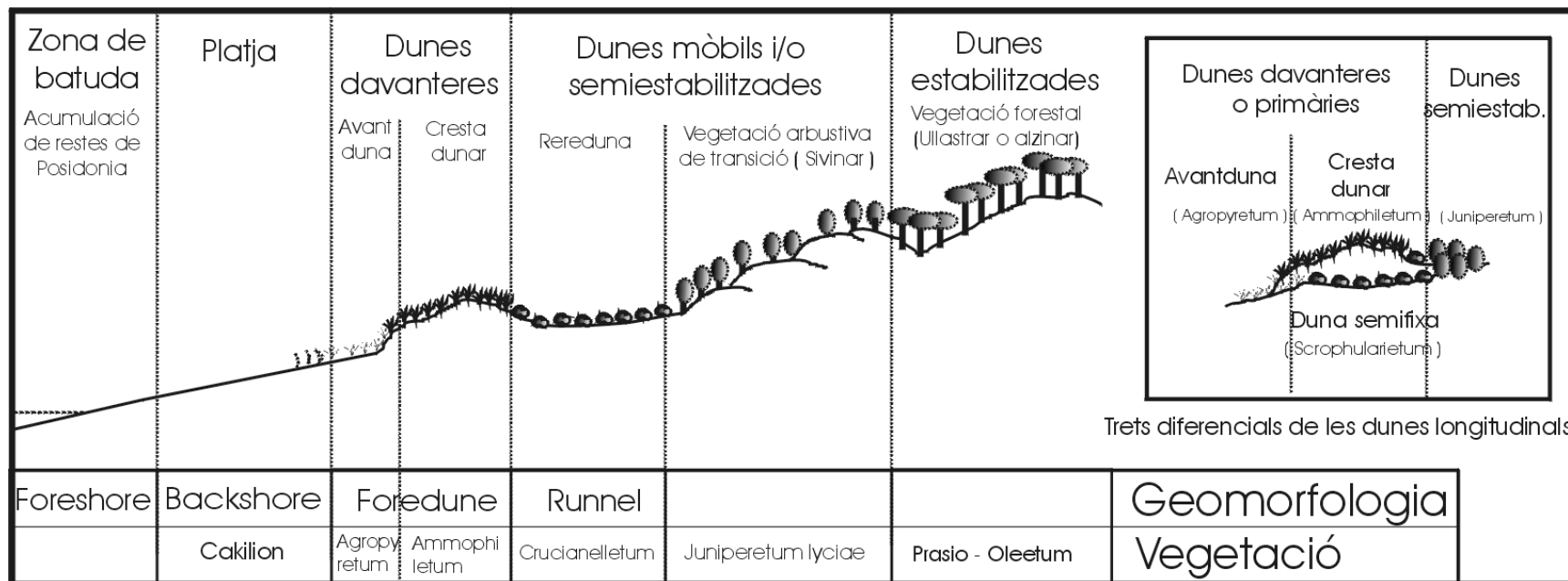

III. b. 3. Introducció a la vegetació dels sistemes dunars de Menorca
III. b. 3. Introduction to the vegetation of the coastal dunes of Minorca

La vegetació existent als sistemes dunars està condicionada per diversos factors ambientals entre els que destaquen la mobilitat i permeabilitat dels substrat, la deposició de sal d'origen marí i el vent, sobretot a la tramuntana de Menorca. Tots aquests factors es van esmorteint de manera gradual a mesura que ens endinsam cap a l'interior del sistema dunar i ens allunyam de la mar. Això fa que existeixi una zonació més o menys constant de la vegetació als sistemes dunars, però a Menorca podem trobar dos tipus de zonació de la vegetació. La que es dona a bona part dels sistemes dunars de la península amb dunes transversals, paral·leles a la línia de costa, representats a Menorca pels arenals de migjorn. I una altra zonació als sistemes dunars amb dunes longitudinals o parabòliques, perpendiculars a la línia de costa, representats a Menorca pels sistemes dunars de tramuntana.

Esquema d'un perfil ideal de sistema dunar transversal i longitudinal (Modificat a partir de Rodríguez-Perea, 2000)
Scheme of an ideal profile of transverse and longitudinal coastal dune (Modified from Rodríguez-Perea, 2000)

El treball realitzat per l'OBSAM va consistir en el reconeixement de la cobertura i la composició vegetal del primer front dunar, corresponent a la zona de dunes mòbils i dunes semifixes, per mitjà de transectes paral·lels entre si i perpendiculars a la línia de costa, des de la línia de mar fins a l'inici de la vegetació llenyosa. Aquests transectes foren en realitat unes bandes de mostreig d'1 m d'amplada, constituïdes per unitats de m², una darrera l'altra on es mesurava la cobertura relativa de cada espècie vegetal i del conjunt.

Dels resultats obtinguts s'han extret una sèrie d'indicadors que es poden interpretar de la següent manera:

- La distància des de la línia de costa fins a la primera planta depèn primerament de la naturalesa de cada platja, però aquesta distància pot augmentar o disminuir amb el temps, per una addició natural d'arena a la zona de batuda guanyant metres al mar (procés positiu), o per l'efecte reiterat dels temporals, per una pressió excessiva de gent a la zona de platja pròpiament dita (*Backshore*), i per l'ús de sistemes de neteja agressius, que fan retrocedir la primera línia de vegetació (processos negatius).
- La distància total del transecte dóna idea de la quantitat de punts mostrejats i de la distància fins a les dunes consolidades, ja fixades amb vegetació arbustiva alta o arbòria. Aquesta distància depèn de la naturalesa de la platja i de la seva exposició al vent.
- En la cobertura total de vegetació des de la primera planta influeix la pressió humana sobre el sistema dunar en general, ja sigui per la presència de camins, extraccions d'arena, assentament d'infraestructures, etc. La cobertura vegetal total d'un sistema dunar ben conservat no acostuma a superar el 70%.
- La riquesa total d'espècies i la riquesa d'espècies en els 10 primers metres de vegetació donen una idea de la diversitat vegetal del sistema dunar i de la seva distribució.
- El nombre de quadres amb espècies característiques d'avantduna als primers 10 metres de vegetació sobre un valor màxim de 10, dóna una idea del grau de pressió antròpica que sofreix la platja. Aquestes plantes característiques d'avantduna són la ravenissa de mar (*Cakile maritima*), una petita lletrera (*Chamaesyce peplis*), la campaneta de la mar (*Calystegia Soldanella*) i l'espina-della (*Salsola kali*).
- El borró (*Ammophila arenaria*) és la planta més capacitada per viure a dalt de les crestes dunars i fixar-les. La seva abundància i densitat condiciona per tant el perfil de la duna i les comunitats vegetals que s'hi desenvolupen. En primer lloc apareixen el nombre de quadres de m² amb presència de borró i seguidament la cobertura que assoleix dins aquests quadres com a mesura de densitat.
- Finalment, el nombre de quadres amb espècies ruderals dóna una idea del grau de ruderalització del sistema dunar, és a dir, de l'aport de matèria orgànica aliena al sistema, freqüentment a causa de la pressió humana a la rereduna.

A més, s'han inclòs gràfics dels transectes més representatius de cada sistema dunar, on es representa la cobertura vegetal total de cada quadre de m², juntament amb el perfil dunar del transecte. Tot i que no és del tot real, ja que la distància en 3 dimensions no es correspon exactament amb la distància en pla, però així i tot, dóna una idea bastant fidel de l'estructura del transecte.